

LIETUVIS BRAZILIJOS

3
METAI.

Leidžia
Spaudos b-vė „SVIESA“

SÃO PAULO, 1931 m. Rugpjūčio mėn. 15 d.

Red. V. Atkočaitis.

NR.
33 (136)

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764, SÃO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua Maria Marcelina, 89-a.

LIETUVA.

Lenkai nebedavė leidimo Vilniaus lietuvių studentams vykti į Lietuvą.

Lenkų okupuotojo krašto Vilniaus universiteto lietuvių studentų sąjunga liepos mėn. 14 d. organizavo ekskursiją į nepriklausomąją Lietuvą. Jau buvo susirašę važiuoti 25 studentės ir mūsų studentų atstovybė buvo pasiruošusi savo brolius—kolegas širdingai ir gražiai priimti. Vietiniai lenkų vyriausybės atstovai visą laiką žadėjo duoti leidimą pereiti tiesiai per administracijos liniją, bet paskutinę dieną, kada reikėjo važiuoti, leidimo nebedavė, motyvuodami, kad, girdi, reikią jau Varšuvos sutikimo.

Ruošiamas išleisti Lietuvos albumas.

Geležinkelių valdyba šiomis dienomis kreipėsi į visas valstybines, savivaldybines įstaigas ir šiaip kultūrinės organizacijas, prašydama pagelbėti išleisti albumą apie Lietuvą turizmo tikslams. Į albumą norima įdėti visi Lietuvos gražesni vaizdai, kurie apibūdintų visos mūsų šalies meną, kultūrą, tikybą, pramonę, ūkio gyvenimo visas sritis, įdomesnius miestus, svarbesnes istorines vietas, piliakalnius, kurotus, florą ir fauną, valstybines įstaigas, bažnyčias, tautiškos išiklaidas, sportas, valstybinių įstaigų ūkio gyvenimą ir t. t.

Geležinkelių Valdyba, išleisdama tokį atsišaukimą, kviečia visus prie to taip naudingo mūsų kraštui darbo prisidėti. Už prisijusias geresnes nuotraikas ir aprašymus bus net atlyginta, o kokie vaizdai netiks, gražūs atgal.

Tenka tik visoms įstaigoms šitame darbe pagelbėti sėkmingai įvykdyti Geležinkelių valdybos užsibrėžtąjį darbą.

Vidaus Reikalų Ministeris Plungėjo.

Vidaus Reikalų Ministeris p. Rusteika lankėsi šią dieną gaisro sunaikintame Plungės miestelyje. Ministeris vietoje susipažino su paruoštu nauju Plungės miestelio planu, apžiūrėjo kuo reikės kompesuoti tuos sklypų savininkus, kurių žemė paimta naujoms gatvėms pravesti. Be to, seniau buvo paduota miestelio gyventojų įvairių prašymų dėl naujo miestelio išplanavimo ir kt. reikalų.

P. ministeris — senas ir labai mylimas žemaičių užtarėjas. Nukentėję plungiečiai jį apsilankymu ir susirūpinimu jų reikalais labai susidomėję ir nudžiuginti.

Valstybės teatras apdraustas Japonijoj.

Pasiteiravus atitinkamos įstaigos, teko patirti, kad valstybės teatras apdraudimo premijos iki šiol dar negavo, nes kaip pasirodo, mūsų teatras yra visą eilę kartų perdraustas.

Pirmiausia, teatras yra apdraustas mūsų valstybinėje draudimo įstaigoje, kuri jį yra perdraudusi Vokietijoj. Vokiečiai gi savo keliu mūsų teatrą yra perdraudę net Japonijos apdraudimo įstaigose. Kai bus gautas japonų sutikimas, kuris tikimasi gauti dar šiomis dienomis, teatro draudimo premija tuojau bus išmokėta. Tikimasi, kad bus visa, nesumažinta, premija išmokėta.

Svečiai iš Vilniaus.

Šiomis dienomis iš Vilniaus atvyko praleisti vasarą nepriklausomoje Lietuvoje poetė Julija Kairiūkštienė ir jos sūnus dailininkas Vytautas Kairiūkštis vėliau mano surengti Kaune savo ir savo mokinių paveikslų parodą.

Norėjo už kalnio ištėkėti.

Šiomis dienomis Alfonsa Vinckevičienė, gyvenanti Panevėžy padavė teisingumo ministerijai prašymą, kad kuo greičiausiai leistų jai susituokti su kaliniu, sėdinčiu Panevėžio kalėjime u arklių vogimu, Bačiūskiu Stasiu. Savo prašymą pil. A. V. motyvuoja tuo, kad Bačiūskas turis dvylikos metų dūktę, kuri neturinti jokių giminių ir palikuonių be jokios priežiūros. Savo prašymą A. V. prisipažįsta, kad ji mylinti kalinį Bačiūską ir jo dukterį o dabar būdama svetima, negalinti jos pas save paimti.

Ir gyvatės pradėjo Kaunan krautyti.

Šiomis dienomis prie Kalniečių g. 18 nr. einant gatve žmonės pastebėjo ant kelmo kaž ką susiraizgiusį. Iš pradžių manė, kad koks margas virvagalis. Bet prieję arčiau, pamatė, kad saulėje šildosi gyva gyvatė, matyt, atšilavusi iš provincijos pasišūūrėti lakinosios sostinės ir jos saulutėje pasišūūdyti. Neradusi čia didelių krūmų, pasirinko sau vieta ant kelmo. Vienas iš praeivių priėjęs sudavė lazda, bet, matyt, miestietis, neprapė su šlužais turėti reikalo, nepataikė užmušti, ir gyvatė pasiraizgiusi nušliaužė ramiai į žolynus.

Skaudi katastrofa ties A. Panomūnės tiltu.

Liepos 16 d. vakare tuoj po 19 val. važiuosieji autobusu į A. Panomūnę buvo liūdininkai skaudžios katastrofos. Paskutinėje autobuso sustojimo vietoje išsoko iš vieno autobuso ir norėjo perlipti į kitą. Vos išlipus, visu smarkumu ant jo užlėkė važavės pro šalį motociklas. Susidūrimo pasėkoj Šolimas Fainas buvo užmuštas vietoje. Važiavę motociklu kareiviai taip pat sužeisti. Vienas iš jų net gana sunkiai. Užmuštasis autobuso kontrolierius Šolimas Fainas nuvežtas į Kauno miesto ligoninės lavoninę, o sunkiai sužeistasis kareivis — į karo ligoninę.

PAULO LIET. KRONIKA

Šiomis dienomis S. Paulo švietimo Departamento aktu (iko oficialiai užregistruota Moocos lietuvių pradinė Dr. Vinco Kudirkos vardu mokykla.

Villa Anastacio lietuvių pradinė mokykla Dr. Jono Basanavičiaus vardu jau buvo senai užregistruota ir patvirtinta.

Antradienį, rugpjūčio mėn. 11d. iš Rio de Janeiro į S. Paulo atvyko emigracijos Referantas p. Kazys Kasakaitis.

Emigracijos Referantas p. K. Kasakaitis su p. Konsulu, išvyko kelioms dienoms provincijon. Ten mano aplankyti fazendose gyvenančius lietuvius, tikslu arčiau susipažinti su provincijos lietuvių gyvenimu.

Pastabelės.

„L. A. B.“ 32 nr. kažkoks „korespondentas“ K. Baltutis „piktinasi“, kad jam dykai siunčiamas „Liet. Braz.“ Mes iš savo pusės, turim pranešti, kad jokiam K. Baltutei dykai, nei už pinigų laikraštį nesiuočiame. Kas link to, ar „Liet. Braz.“ kas skaito, ar ne — tai ne tokių ponų, kai K. B. dalykas. Ir jeigu tamsta dasidėtum savo skaitymu, tvi „Liet. Braz.“ nuo to nie kiek nepraturtės. Bet, kad Tamsta esi melagis, tai tiesa, nes Tamstai niekad nebuvo siustas laikraštis dykai. Beto jeigu ir siustumėme, tai čia nieko blogo, nes yra tokių, kurie ir norėtų skaityti, bet neturi kaip užsiprenumeruoti. Tai ir iš čia aišku, kad mes daugiau darbo žmonėms padėdam, negu tie, kurie skaitosi „darbininkų užtarėjai“.

Mes siuntinėjimui laikraščio, ne matome reikalo kokių kai Baltutei atsklausti kam siusti, kam nesiusti. Nes jei Tamsta, „piktiniesi“ tai ner iškia, kad ir visi lietuviai piktinasi.

Doras žmogus, jei nenorės skaityti to ar kito laikraščio — tai jis praneš redakcijai, kad nesiusti ir t. t., o ne „piktinasi“ per laikraštį. Beto, patartume Tamstai „nesipiktinti“, nes Tamstai laikraštis „L. B.“ nesiunčiama.

Idomu, kad „L. A. B.“ ėmė „advokatauti“ už „nusiipelnusių“ asmenų algas. Rašo, bet nežino ar tiesa; o patikrinti — nenori, nes „L. A. B.“ savo „amžių“ faktų netikrino ir jų nuomone, nereikalingas darbas.

Dalykas tunc, kad p. Zieziš nebuvo kviestas redaktorių pavaduoti, o jei jis buvo redaktorio — tai ir atlyginimą gavo, ka gali jis pats paliūdyti.

Žinoma, į tokius „L. A. B.“ užmetimus neužsiunokėti atsakyti, bet tiesos dėlei pranešama. „L. A. B.“ netik, kad įvairias melagystes rašo, bet paskutininiu laiku ėmė net „mėšlyno žodžius“ rašyti. Nes paskaičius „Kibirikėtis“, jau žmogus gauni vaizdą, kad rašo psichiniai nesveiki žmonės, arba gatvės pusberniukų mokslų baigę.

Redakcija.

ATITAIŠYMAS.

Pereitam, 32 nr. „Liet. Braz.“ per neapsižiūrėjamą praleista viena pavardė. Straipsny „Viešas protestas“ parašuose turėjo būti: sekretorius Serbenta, izdi-ninkas V. Valiukevičiūtė“.

BRANGŪS SKAITYTOJAI!

Juk Tamstoms bus ilgu ir nuobodu be laikraščio? Liuoslaikiu neturėsit ką veikti. Tamstos mėgstate knygas ir laikraščius?

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ norėtų ir toliau lankyti Tamstas. Bet tai priklausys nuo Tamstų, jei jį kviesite: t. y. atnaujinsite prenumeratą. Todėl nieko nelaukdami sėskit prie stalo ir rašykite mums laiškėlių ir atnaujinkit prenumeratą, kuri iki metų galo kainuoja tik 6\$000. Tad neatidėliodamas siusk 6\$000. Prie progos ir kaimyną paraginuk užsiprenumeruoti.

ADRESAS:

„Lietuvis Brazilijoje“ Administracijai. Caixa postal, 1764. São Paulo

PASAULIO IVYKIAI.

ARGENTINA.

Išveža politinius kalinius

B. Aires. „La Prensa“ praneša, kad šiomis dienomis „Chaco“ karo laivas išvežė naują partiją politinių prisikaltėlių į „Ugnies žemę“ (Terra do fogo.)

Suėmė teroristus.

B. Aires. Kriminalinė policija šiomis dienomis suėmė keletą teroristų, kurie kiek anksčiau buvo keliose vietose mieste padėję bombas, tikslu susprogdinti namus.

Suimtas vienas agitatorius.

B. Aires. Šiomis dienomis policija suėmė vieną turką, kuris varęs priešingą agitaciją prieš prancūzus. Jis busiąs deportuotas Turkijon.

ITALIJA.

Italijoje dideli karščiai.

Roma. Palermos miesto apylinkė, kaip praneša laikraštiai, šiomis dienomis temperatūra pavėsy siekusi iki 44° C. Tokio karščio net senieji neatmena. Esą keletą žmonių aukų.

Retas radinys.

Roma. Udinos apylinkė darant kasinėjimus rasta paleontologijos laikotarpio liekanų. Iškasta nežinomo gyvulio gerai išlikę griaučiai, kurie esą 3 metrai su virš ilgio.

Didelis gaisras.

Roma. Praneša iš Trento, kad ten gaisro sunaikinta 60 namų. 400 žmonių liko be pastogės. Nuostoliai siekia kelių milijonų lirų.

SOV. RUSIJA.

Ledlauzis „Malygin“ nieko nerandąs iš žuvusių ekspedicijų.

Maskva. Laikraščių pranešimuledlauzis „Malygin“ dar niekur neužtikęs jokios žymės iš žuvusių Nobile ir Amundseno ekspedicijos dalyvių.

(tąsa 2 pusl.)

Tavo gyvenimo laivelis stovi saugiai
me uoste

JEI TURI SAVO VARDU
ATIDARES

Taupomaja saskaita

šiamo banke

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Ponteado 17, kertė Rua Quitanda.

Lietuvių skyrius.

(tąsa iš 1 pusl.)

Archeologijos ekspedici-
jos drbai.

Maskva. Laikraščiai praneša, kad rusų archeologijos ekspedicija pradėjo sekmingai dirbti prie senovės miesto Šersen atkasinėjimo. Šis miestas esąs Juodosios jūros pakrasty. Sevostopolio apylinkėje. Bekasinėjant jau rasta keletas įdomių liekanų. Tikimasi, kad darbas duos patenkinamų vaisių.

Nužudytas operos direktori-
rius.

Varšuva. Pranešimu iš Rygos, esąs nužudytas Charkove vietinės operos direktorius Ribak, pas kurį buvo rastai dokumentai įrodą, kad jis esąs lenkų šnipas.

Naftos produkcija.

Maskva. «Tass» praneša, kad Pusiasij per tris pirmuosius metų mėnesius «Sojuznaft» trustas pagaminu 12,500,000 tonų naftos, t. y. beveik 3 mil. tonų daugiau, negu pereiniais metais.

AMERIKOS J. V.

Amerika už nusiginklavimą.

New — Yorkas. Nors visas pasaulis ginkluojasi išrasdamas vis tobulėsius karo pabūklus bei kitus reikmenis, bet kalba ir apie nusiginklavimą. J. V. parlamentas 201 balsu prieš 2, nubalsavo už nusiginklavimą. Tuo pačiu, jie ragina ir kitas valstybes nusiginkluoti. Bet vargu tas įvyks?

Viktoras Kropas.

Bananu pavėsy.

(tąsa)

Bet aš jiems pranešiau, kad jos motinai kunigaikštėytei „Amazonės lelijai“ daviau priešaiską užauginti jos dukterį, nes ji man paskyrė jos globėju. Kai ji užaugo, tada jei norėsi galės grįžti savo tėviškėn, dabar. kol maža reikia man ją mokyti įvairių gudrybių, kad išmokusi atneštų savo tautiečiams naudos. Jie pasitarė tarp savęs ir su visko sutiko.

Dabar jie visi žino, kad čia gyvena jų kunigaikštėyte „Amazonės lelija“, jos motina turėjo ir tą patį vardą. Jie ne tik jos neliečia, bet dar ir apsaugo. Indėnai mano, kad ji pas mane išmoks burti ir gydyti.

Bet jau ji užaugo, ir jie gali pareikalauti ją gražinti. Tada mums reikės palikti šią ramią vietelę ir vėl kur nors keltauti.

Nuo jų sunku bus pasislėpti: ją

išduos ištatuiruota ant kairosios rankos delno vandeninė lelija. Tokia pat lelija, tik daug didesnė yra ir ant jos krūtinės. Tuos pačius ženklus turėjo ir jos motina. Jie parodo aukštą kilmę ir vardą. Isauros tėvas tų ženklų nenorėjo, bet motina užsispyrė palikti dukteriai savo gimines vardą, ir dar mažai Isaurai jie buvo ištatuiruoti. Šie šventieji ženklai, kurie jai dabar atneš tik nemalonumą ir persekiojimą.

Jos motinai šie ženklai buvo toki pat ir tose vietose, kaip ir Isaurai, bet labai negražiai padaryti. Isaurai šiuos ženklus padarė vienas japonų dailininkas, kurs buvo mūsų ekspedicijoje. Ir jūs pažūrėkite kaip puikiai tas japonas atliko savo darbą. — baigė savo kalbą senis, paėmęs Isauros kairiąją ranką ir rodydamas jos delne ištatuiruotą ženklą.

Iš tikrųjų, ant jos gražios rankelės geitonam delne žaliu tušu buvo ištatuiruota puiki vandens lelija. Aš paėmiau jos ranką, lyg norėdamas geriau įsižiūrėti ženklą, kaip pajutau, kad ji sudrebėjo, o mane perversė, lyg elektros srovė. Ji paraudė, stipriai suspaudė mano ranką ir nubėgo atnešti kavos. Jau trobelėje buvo visai tamsu. Isaura uždegė žiburį ir kavą gėrėme prie šviestos.

Isaura atnešė juodos tirštos ir sal-

visojo Vokietijoj šiuo metu esą 3,976,000 žmonių be darbo. Tas skaičius, pasak laikraščių, vis dar tebedidėja.

Sprogo dinamitas.

Berlinas Laikraščiai praneša, kad Reinsdorfo mieste sprogo dinamito sandėlis, kuris užmušė 6 žmones ir begales sunkiai sužeidė.

KANADA

Užmušta keli darbininkai

Ottava. Laikraščių pranešimu, Quebeco mieste sprogusi dirbtuvėj dėžė su dinamitu, kuri užmušusi tris darbininkus ir 8 turistus: 3 vyrus ir 5 moteris, kurie tuo metu apžiūrėję dirbtuvę.

BELGIJA

Auto užpuolė ant traukini-
nio.

Brukselis. Praneša iš Ypres, kad ten važiuojant per gelžkelio liniją automobiliui, staiga užpuolė traukinys ir įvyko nelaimė. Auto sutriuškintas. Keleivių 4 sunkiai sužeisti ir vienas mirė vietoj.

LENKIJA

Emigracija iš Lenkijos.

Varšuva. Centralinio statistikos biūro žiniomis, pereiniais metais iš Lenkijos emigravo į kitas valstybes 895,105 asmenys.

St. Štrimitais.

Tėviškės saulė užgeso.

Tėviškės vieškelius saulė gėsta
Ir mėnulis retai pasirodo...
Gluosniai verkia, eglaitės sėsta —
Gėlės išnyko iš sodu.

Dar taip neseniai ten obelys žydėjo
Ir širdyje buvo begalo ramu...
Jaunystė vien dainos lydėjo
Per tolimas pievas, laukus.

Ir krito metai vis po kojų.
Žiedai nebeatmena anų žiedų.
Nebeskamba dainos artojų,
Nes metai krinta vis po kojų.

Tėviškės vieškelius laiku begalo:
Gluosniai nuleido žaliąsias šakas,
Kryžkelių smūtkeliai įsustojo ant
kelio

Ir iškėlė į dangų rankas...

Mokslo trupi- niai.

TECHNIKA.

Ruimingiausias iraukičiausios bažnyčios.

Didžiausia, gražiausia ir ruimingiausia bažnyčia pasaulyje yra šv. Petro bažnyčia Romoje. Joje gali sutilpti 54,000 maldininkų. Tuo tarpu visos kitos, kad ir gana ruimingos bažnyčios, turi nusilenkti prieš ją. Milano, pavyzdžiui, katedroje gali tilpti ne daugiau 37,000 žm., šv. Povilo bažn. — 36,000 Kiolno katedroje — 30,000 ir Mionstero — 22,000 žm. Be ruimingumo, bažnyčių didybei charakteringas yra jų bokštų aukštumas. Šiuo atžvilgiu pirmenybė priklauso Vokietijai. Būtent, Vokietijų miesto Ulmo katedros bokštas turi 161 metrą aukštumo, Kiolno — 156 m., šv. Mykolo bažnyčia Hamburge — 150. Ketvirtoji vieta tenka Strasburgo katedrai — 142 metrai, tuo tarpu, kai šv. Petro bazilikos Romoje bokštas siekia vos 132 m., gi aukščiausias Milano bažn. bokštas — vos 108 metrus.

MEDICINA.

Vaistinės geografija.

Daug vaistų rūšių žmonės išmoko pasigaminti, nusižiūrėdami į gamtą, bet dar daugiau yra tokių, kuriuos pagaminti gali tik gamta. Šiuo atžvilgiu kiekviena vaistinė yra tikras geografijos vadovėlis, kurį reikia tik mokėti skaityti. Vaistinių lentynuose ramlai stovi greta įvairių kraštų augalai ir gyvių produktai.

Štai, žuvies taukai, kurie yra gaunami iš „gadus morrhua“ (rusiškai „treska“) žuvies, gyvenančios siaurės ledų jūrose ir Atlanto vandenynė. Čia pat stovi žemės riešutų aliejus, gaminamas iš augančių žemėj riešutų karštam atogažų krašte, Kamerūno srity. Greta rasim alvyų ir ricinos aliejų, gaminamą iš Italijos augalų. Eterinių aliejų tarpe pačią žymiausią vietą užima iš Bulgarijos rožių kvepiąs aliejus, kurio vandenys kilogramas kainuoja apie 7000 litų. Bora vanduo, kuriuo žmogus plaunas skaudamą akį, yra kilęs iš žemės gelmių, Italijoje, Taskanos apylinkėse. Opiumas ir kokainas — du pavojingiausi žmonių nuodai, kurie tačiau yra ir didžiai naudingi, tik į juos nereikia įprasti. Opiumas yra gaunamas iš agurkų Turkijoje, Indijoje, Kinijoje Kokainas gaminamas iš augančių Peru, Čilė, Cailone, Brazilijoje koku krūmų lapų. Rasim vaistinės ir baisy nuodų, išspaustų iš atogažų nuodingų gyvačių dantų. Liepžiedžiai, remunės, kymnai ir daugybė kitų žolių ir žiedelių yra augę Lietuvos laukuose... Taigi, vaistinė yra didžiausias geografijos vadovas.

Miške Zvėrys jau derino savo bal-
sus: greit turėjo prasidėti jų naktinis koncertas. Aš dar norėjau svajoti, bet miegas kvietė jau į sapnų karaliją. Įryniojau galvą į savo antklodę; nes trobelėje buvo daug moskitų ir uodų, kurie savo zirzimu ir skaudžiais gėlimais neleido miegoti. Jau pradėjau miegoti, kaip staiga kažkas nušoko ant mano patalinės ir atsigulė prie mano kojų. Aš pašokau ir rankomis pradėjau grąbyti. Šalia mano kojų į kamuoliuką susirietusi gulėjo maža bezdzioniukė, Aš, žinoma, ją nuo savo guolio nuvariau, ir ji nubėgo pas Isaurą. Bėgdama prižadino prie lango tupėjusią papūgą, kuri pradėjo savo bauriu balsu rėkti: „Que issto, que issto?“ (Kas atsitiko, kas atsitiko?)

(b. d.)

„LIETUVIS BRAZILIJOS“

— ISEIVIO DRAUGAS.

D. Karkelis.

Meilė ir gyvenimas.

Meilės nei vanduo neužgesins, nei tvanas nepaskandins.

Herik.

Viena iš didžiausių žmogaus dvasios jėgų yra meilė, ją kiekvienas poetas stengias kuo gražiausiai apdainuoti atvaizduoti. Meilės sritis yra tiek gili ir neaiški, kad niekas iki šiol dar nesugebėjo ją aiškiai aptarti ir pasakyti, kas ji tokia yra, iš kur ji kyla, kur jos pradžia ir galas.

Napoleonas sako, kad „meilė yra didžiausia dvasinė padaryta kvalitė“. Dantė sako, kad „meilė yra galingiausia pasaulių jėga“.

O vienas didžiųjų vokiečių dainių yra parašęs meilei himną, kuriame jis meilę pavadina „tobuliausiu laime ir tyriausiu gyvenimo džiaugsmu“. Taigi ką mums sako šis trijų didžiųjų žmonių mintys apie meilę? Jos sako labai daug ir kartu nieko. Kas nėra mylėjęs, nėra meilės pažinęs, tas jos niekad nesupras, nors jis ir didelius toms knygų būtų perskaitęs iš meilės srities. O tas, kas yra mylėjęs, irgi niekad nesugebės kitam pasakyti, kas yra meilė. Meilė tai tur būt, vienintelė gyvenime sritis kuri nusiduoda kitam pažįstama, suprantama. Kas meilėje gyvenęs, tas tik ir težino, kas ji tokia yra.

Tiek tik galima jos nepažįstamiam apie ją pasakyti, kad tai yra tokia dvasios jėga, kuri gali ir akmenį sutirpdyti ir dangų pragaru paversti ir žemę rojumi padaryti. Tai jėga, kurios įėjimui tik panašios rūšies jėga tegali atsispirti. Juk beveik kiekvienam yra žinomas tos baisios meilės tragedijos, tos gyvenimiškos nelaimės, kurias išaukia kilęs iš meilės pavaldas, neapkyntas, kerštas. Didžiausia dalis, šių dienų aukų yra vien tik meilės padaras. Taip meilė gali be jokio šurpulo pralieti kraują: nedrebėdama, įsmeigti į krūtinę peilį ir po to sėtoniškai kvatotis ir šokti... Ji nesibijo nei ugnies, nei vandens, nei geležies. Ji žiauri, bet kartu ir meili. Ji galinga, bet kartu ir bėjęgė. Ji karti, bet kartu ir saldi. Jos neapkenči, kada turi, ir ilgiesi, kada ji pradingsta. Ji tau, anot prof. Herbačiausko, nors ir prisipaudo į širdį, bet vis vien brangi ir dievinama. Ji ateina neprašoma ir išėina nevaroma. Užsidayk, jei nori, už geležimis apkal-

ty langų, už aukštų sienų ir mūrų, vis vien ateis laikas, kada tu jausi baisy ilgesį ir sielos veržimąsi kaž kur toli ir rūmus ar lūšną, į mišką ar pievą, į mirčių ar gyvenimą. Tas jausmas ir bus ne kas kita, kaip tik meilė.

O ateis laikas, kad tu ir kaž kaip norėsi jausti tą savo sielos veržimąsi, vis vien jo neįsi. Vadinasi, meilė pati ateina, pati išėina. Čia dabar ir suprasime tai, kodėl daugelis įvairiausių pastangų išskirti du susimylėjusius asmenis nuėina niekais, o atėjus tam tikram laikui, juodu be jokios pašalinės įtakos išsiskiria.

Aš pažinau vieną draugą, kuris buvo labai įsimylėjęs vieną ne visai dorą ir kilnią mergaitę.

Kiek jį draugai atkalbinėjo, kiek jį įrodinėjo jam tos mergaitės neįtikinomybė, nerimtumą ir negarbę — vis vien nieko negelbėjo. Jis ją dar karščiau mylėjo, negu prieš tai. Sutiko geriau susipykti su draugais, pernešti visokių nemalonumų, bet atsakyti nuo meilės tai mergaitėi jokiū būdu negalėjo. Pagaliau pats savo akimis patyrė tą mylinąją esant neįtikiną jam, apgaudinąjant jį, bet ir tai neprisiveikė išginti ją iš savo galvos ir širdies.

Štai ką jis rašo vienam savo draugui: „Aš žinau, tikrai žinau, kad ji manęs nemyli, kad ji begėdiškai mane apgaudinėja ir niekiškai man meluoja bet aš ją myliu... myliu demoniškai, myliu, kaip savo gyvybę, kaip angelą, kaip dangų ir žemę. Noriu nemylėti, bet negaliu“...

Nepraėjo nė savaitė, kai jis parašė antrą laišką, kuriame rašo, kad jis „jos neapkenčia, kaip ragano“, kad jis „jį ją negali žiūrėti“, kad ji jam dvokia, kad dabar ji jam biauressnė už biauressnią pasaulių sutvėrimą.

Tai rodo, kad meilė yra tik laikinas jausmas, kuris tam tikrą laiką stipriai žmogų veikia. To jausmo jėga yra labai didelė. Įsimylėjęs žmogus dėl savo mylimosios (mylimojo) viską gali iškėsti ir didžiausius darbus atlikti.

Jis nežiūri, ar ta jo meilė bus gariama, ar peikiama, ar ji jam atneš garbę ar kitų paniekina — vis vien kas būtų, meilės ugnies neužgesintų. Įsimylėjęs jaunuolis — yra pasiryžęs: mylėti arba mirti.

(b. d.)

IVAI PENYBĖS.

Baltosios rasės reikėmė nuolat mažėja.

Buvęs Indijos vicekaralius lordas Irwin, senesniai sugrįžęs Anglijon, padarė labai įdomų pranešimą, kuriame nurodė, kad baltosios rasės žmonių autoritetas ir įtaka Azijoje nuolat mažėjanti.

Šito reiškinio priežasčių esą daug. Pirmutinė priežastis — tai 1905 m. rusų japonų karas, kuriame aziatai įpažai suplikė europiečius rusus. Nuo to laiko Azijos gyventojai nustojo žiūrėti į europiečius, kaip į kokius nenugalimus viršžmocius. Kita priežastis — kino-teatras, kuriuose vaizduojamas ne taip jau saldus europiečių ir kitų baltosios rasės žmonių gyvenimas. Pagaliau baltosios rasės autoritetą labai nužeminę indusų kariuomenės panaudojimas prieš baltuosius per pasaulinį karą.

Anglijoj moterų 2 milijonais daugiau negu vyrų.

Kaip rodo paskutinės statistikos žinios Anglijoj šiuo metu yra bemaž 45 milijonai gyventojų. Per paskutinę dešimtmetį gyventojų skaičius padidėjo vos 400,000. Sostinėj Londone yra 8,200,000 gyventojų. Moterų Anglijoj yra dviem milijonais daugiau negu vyrų.

Kalba, kurią vartoja tik moterys.

Pietų Afrikoj gyvena nedidelė negrų tautelė, kuri vartoja tris panašias, bet skirtingas kalbas. Vieną kalbą vartoja tarpusaviam susifonijūti tik vyrai — „karui“. Kita tos kalbos tarmė yra bendra visiems tos tautelės žmonėms, o trečia kalba tik moterys. Didelių įžodimų laikoma ten, jeigu jaunuolis po „subrendimo šventės“ prabyla moterų kalba, arba jeigu moters savo tarme užkalbina vyrą. Vietos moterys, nors ir supranta „karių“ kalbą, bet oficialiai „negirdi“, ką kalba vyrai.

Amerikos archeologas ir etnografas (tautų tyrinėtojas) prof. Thompson, kuris ilgą laiką tyrinėjo negrų tautelės Pietų Afrikoj, tikrintina, kad dėl tokio kalbos paskirstymo į vyrų ir moterų tarmes, ten nesigirdi nei šeimynų barių, nei šmeižtų.

16 žmonių vyras.

Bridžporto mieste, Amerikoje, neseniai buvo teisiamas jaunas vyras, kuris per 5 mėnesius sugebėjo vesti 16 moterų. Birželio mėn. jis jau buvo besirengiąs susirišti amžinai moterystės ryšiais su 17-ja iš užsės žmona, bet buvo sugautas ir patspdytas šaltajon.

Sis daugelio žmonių nuėjimas tėra 22 metų amžiaus. Žmonas sau jis gaudydavo per laikraščių skelbimus. Teisme paaiškėjo, kad i 17-ji jo skelbimą atsiliepė 82 moterys.

Frankas Wilsas, tokia šio gabaus jaunuolio pavardė, didžiavosi savo pasisekimais ir to neslėpė nei teisme. Jis teisme pareiškė, kad nentsimenas savo visų žmonių vardų ir vadindavęs visas vienu vardu.

Lakštingalos kalbasi per radio:

Anglijos radio stotis kasmet pavašarį j savo programą įtraukia ir lakštingalų giesmes! Geriausios lakštingalos Anglijoj yra Surrey apskrities miškuose. Čia krūmuose ir yra pastatyti mikrofonai, į kuriuos lakštingalos gieda, pačios to nežinodamos. Vienam Šveicarijos inžinierui, gyvenančiam Ženevos ežero pakrantėse, atėjo į galvą tokia mintis. Išgirdęs per radio iš Londono giedant lakštingalą, jis tuojau iškišo pro langą į sodelį garsakalbį — ir Ženevos ežero pakrantėse suskambėjo lakštingalos balsai iš Anglijos.

Tylėjusios ligot inžinieriaus sode ir apylinkėj lakštingalos, išgirdusios savo drauges iš Anglijos tuojau pradėjo taip pat čibūbėti. Dabar ruošiamasi padaryti bandymą ir pažiūrėti, ar Anglijos lakštingalos atsilieps į Šveicarijos lakštingalų perduodamas per radio giesmes.

Senovės Lietuvos tvirtovė

Biržuose, garsiamo pilikalnyje (pažįstame mieste) dabar stovi prie įėjimo du paminklai su užrašais iš keturių viet name parašyta ant keturių pusų „Šie gruvėsiai buvo Lietuvos tvirtovė. Ji sergejo kelią į Lietuvos gilumą būtent į Vilniaus sostinę. Todel Biržų ponai buvo Lietuvos etnonai (karo vadai) ir Vilniaus vaivados.

Padvila Jurgis (1541) Mikolajus Rudasai (1584) ir Krystus I (1603). Pastarasai sutvarkė šią tvirtovę ir sutvarkė čion kariuomenę sumušė švedus (tąsa 4 pusl.)

V. Vaištaras.

Nubrauktos rasos.

Saulė nudribo į ežerą. Išlongvo slinko mieguistas vakaras. Viskas aptilo, tik margieji sparnuočiai dar savo giesmes traukė, tik bitys dar apie avilius sutartinai dūzgė.

Dangus vakaruose raudonas, raudonas lyg bobulė ragaisį kepdama, kad įrausta, lyg mergaitė pirmąjį „myliu“, kad istaria. Danguos pakraščiu slenkta keli prazilę debesiukai ir dairosi lyg nerasadami vietos kur sustoti.

Iš laukų palengva slenkta dalgės ir grėbliai į samanuotas, sukrypusias kaimo pastoges. Su jais slenkta skambį šienapūtės daina ir linkmsas jaunimo juokas. Dar toliau — marga kaimenė piemenėlių ragelių lydima. Visi skubinaisi poilsin.

Naktis tamsiu šydu apgobė samanuotą kaimą. Sapnuoja liepos ir plačiankiiai topoliai. Užsivožė sukrypusių bakūzių akys. Tik vyšnių sodai pritarė lakštutės gaidai, tik kur — nekur rudis su margiu lojo. Pagaliau ir tie aptilo...

Sukrypusių durų girgždesys pertraukė nakties tylą. Iš klėties pasirodė tamsi Vytalio figūra, ir palengva uždariusi duris, pranyko vyšnių sode. Tik žvaigždės jį matė, tik mėnulis žinojo, kur Vytalis nuėjo.

Šile ant išvirtusio, seno beržo, tvirtai susikabino dviejos rankos, susitvėrė dviejos raudonos, lyg vyšnių uo-

gos lūpos. Dvi širdys kalbėjo bo žodžių dvi sielos meilės pasaką audė.

Liūd ai iš aukšto žiūrėjo mėnulis, tyliai verkė auksinės žvaigždės.

Verkė žalias šilas...

Žili ūsai sugirgždino duris ir pranyko tamsiose klėties žiotyse.

Antra kartą sugirgždėjo durys ir pasirodė žili ūsai. Pikti žili ūsai lyg su dviem degančiom žarijom akim ir pranyko samanuotų trobelėj.

Žili ūsai margai skarai tamsų pasakojo:

— Vytas vėl pas tą vaikata išėjo, klėtis tuščia... Na tegul... Pagausu aš jį kada nors! —

Margoji skara nieko neatsakė, tik tik rasotas akis žiurstu šluostė, tik tyliai meldėsi.

Žili ūsai sunkiai dūsavo ir neramiai vartėsi lovoje...

Vieną rytą tėvas pasakė Vytaliui:

— Mesk tą vaikata, netruk gėdos ant mano senos galvos! Jau visas kaimas juokiasi... Mano marti nebus to kamininko dukte! —

Tėvo akys buvo baltosios piktos ir audringos, motinos — rausvos ir drėgnos. Todėl Vytalis vengė tėvų akių, todėl laikėsi nušaliai.

Ir taip slinko dienos. O naktimis,

Vytalis lankė žalią šilą, išvirtusį beržą. Ten susitikdavo su Bronė. Jų lūpos susiliedavo ir dvi širdys kalbėdavo be žodžių, dvi sielos meilės pasaką ausdavo. Ir taip kas naktį.

O ryta, kaip nubrauktos rasos nu plaudavo dvėnas kojas, kaip nubudavo paukščiai — Vytalis tyliai sugirgždindavo duris ir pranykdavo tamsiose klėties žiotyse.

Tėvo akys kasdien vis darėsi piktesnės. Artinosi audra.

Vytalis visą tą jautė ir dar labiau vengė tėvo akių. Bet naktimis vis lankydavo išvirtusį beržą, vis spausdavo prie savos Bronė. O rytą nubrauktų rasų takas parlydėdavo jį į seną klėtį.

Kaimo bobelės šiaip varstydavo lūpas:

— Kas pasidarė su tuo Daubų Vytuku, koks buvo vaikas? Dabar niekad ir nesimat... lyg jo ir namie nebūtų? —

— Ką čia, kūma, juk žmonės kalba, kad ėmęs draugauti su Guogų Bronė. Gal ir tiesa, bet Dauba jokia būdu neleis tokios marčios į savo namus. To kis gyvenimas, kaip dvaras! O jį kamininko dukte! —

— Turbūt netiesa, juk toks doras ir geras vaikas tas Vytalis... Jis to nepadarys. —

— ? !

Kaime vaikščiojo kalbos ir griuvo į Daubos pastogę. Užtat Dauba vaikščiojo paniures, užtat Vytalis vengė tėvo piktų akių.

Ir vieną rytą audra sužė Daubų pastogėje. Pasilėjo daug piktų žodžių, daug ašarų žiuristas nušluotė...

Ir pavakare, Vytalis slinko į žalią šilą, pas išvirtusį beržą. Ten, kur sutikdavo Bronę, kur dvi širdys kalbėjo be žodžių, kur dvi sielos meilės pasaką ausdavo, kur rytais dvėjos kojos rasas nubraukdavo.

Tik drėgnos ir rausvos akys jį lydėjo, tik sena, daug kentėjusi širdis, gailiai dejavo. Dejavo nelaimingo sūnaus...

Kieme, atsirėmęs vartų, stovėjo senis Dauba ir sunkiai dūsavo. Jo akys jau nebuvo kaip dvj degančios žarijos. Jos buvo liūdnos ir drėgnos. Rankos bejėgiai nuleistos graibstė vartų lentas. Akys nutyso į vyšnių sodą, į seną klėtį. Užsimastė...

Sunkus atodūksis. Galva nukrypo į žalią šilą, į nykstančią Vytalio figūrą iš akių išsiritė dvi, lyg pupos, skausmo ašaros. Pravriko senis.

Pas samanuotą pastogę gailus dejavimas skrodė orą:

— Vargė, mano vargel... Vytali, mano sūneli! —

Žila galva artinosi pri samanuotos pastogės:

— Gana, Magdute, Vytalis gyvens su mumis... —

— Ir ašaros užėnė jo gerklę.

— Jaunatė... Tegu gyvens, juk tą vieną sūnų turime... Ir turto užteks. O Bronė darbūti mergiečia. —

Ir du raukšlėtu veidu pragiedrėjo, dvėjos sudžiūvusios lūpos sulipo.

b. d.

(tąsa iš 3 pusl.)

1599 m. ties Kuokneze (Kokenhusen). Švedai valdė Biržus 1625 ir 1656 m. m. Po švedų tvirtovė buvo sunykusi. 1665 m. buvo artilerijos 85 patrankos ir įgulės 7 sargybos.

1704 m. rudenį Švedų generolas Levenhau... priverė Biržų komendantą Nerezijų išvesti įgulą ir sprogdinti tvirtovę.

Pavaikėtojus po šios pilies lieka mas, tikrai jauti galingą Lietuvos senovę.

Cheminis karas nebusias toks baisus, koks pėsiamas.

Londonas. Anglų spauda deda vieno iš įžymiausių Amerikos chemikų prof. Parsono pareiškimą apie tariamas cheminio karo baisenybes. Profesoriaus nuomone, kalbos apie mirties spindulius, kurie būsią pavartuoti ateinančiame kare, ir cheminio karo baisenybes yra smarkiai perdėtos ir be didelio pagrindo. Bendrai, pasaulio chemikai niekur nedaro specialių bandymų surasti naujų dujų rūšių ir apie karą negalvoja. Nuo didžiojo karo jokių naujų didesnių atradimų, kurie galėtų pabaisinti cheminį karą, nepadarė. Pasak profesoriaus, cheminis karas toli gražu nėra baisiausia karo forma, priešingai, jis yra humaniškausias. Tai įrodo faktai. Karui baigiantis 30 proc. kare nukentėjusių nukentėjusių nuo dujų, bet nuo dujų iš jų mirė tik 2 proc. Visi pasveiko. Dujos nei vienam kareiviui nepuolė nei rankų, nei išbadė akių, nei nesunaikino plaučių. Nukentėjusių nuo dujų tarpe susirgimų džiava buvo tiek pat, kiek ir nenukentėjusių tarpe. Statistika rodo, kad nukentėjusių tarpe susirgimų buvo net mažiau. Nėra daugiau pavojaus sunaikinti miestus dujinėmis atakomis, kaip atakomis galinga sprogstama medžiaga. Ir viena ir antra gali būti padaryta, jei ataka yra išplėtotą užtektinai dideliu mastu. Bet kad dideli miestai galėtų būti nušauti nuo žemės paviršiaus, yra neįsivaizduotina. Daug lengviau apsisaugoti nuo dujų atakų, kaip nuo atakų sprogstama medžiaga. Žmonės, kurie turi dujines kaukės, yra palyginti saugumo. Būtų milžiniškas darbas aprūpinti tokį Londoną kaukėmis, bet tai įvykdomas dalykas. Dujos ateinančiame kare bus ypatingai svarbios kliudant operacijas iš priešų pusės. Mat, galima nušalstyti tam tikrą žemės plotą muštardinėmis dujomis, ir niekas per tą plotą kelias savaites negalės pereiti, kadangi tos dujos labai lengvai garuoja. Taigi svarbiausias muštardinė dujų tikslas bus padaryti tam tikrus plotus neprieinamus. Jos privers kareivius aplėisti tuos plotus, bet daug kareivių neužmuš.

Alijošius.

Tamošius Be- kepuris.

(tąsa)

V.

Ona skaitė sapnynką.
Motina ant pečinyko
Atsiliejęs šildė šoną
Ir įdėmiai klausė Jono.
Bet mažai ką tesuprato.
Jai galvojeėjo rato
Visai kitos, savos mintys:
Troktas — dukteris augintis!
Ach, kaip greitai bėga laikas!
Rods, tik vakar buvo vaikas,
O šiandieną jau mergina,
O rytoj, tai Dievas žino...
Kaip drugelis, kur ant pievų,
Suplansos, va, ir sudievu!

VI.

Grįžioj tyly ir malonu.
Tik Jonienė šildo šoną,
Nes dabar rudens jau metas.
Šone daužolis reumatas.
Šiluma sveikatą skleidžia, —
Kaip pšildai, — tuoj atleidžia.

Kuo ir kaip žmo- nės maitinasi.

Žmonių maisto maistingumas matuojamas kalorijomis. Kalorija vadinama tas šilumos kiekis, kurs reikalingas kad susildyti vandens kilogramą vienu laipsniu. Juo maistas maistingesnis, juo daugiau jis duoda šilumos. Grynos mėsos (raumens be riebalų) gramas duoda 4 kalorijas. Grynos kvietinės duonos gramas duoda ingi beveik tiek pat kalorijų. O riebalų gramas duoda apie 9 ir pusę kalorijos. Vadinasi, šimtas gramų riebalų savo maistingumu prilygsta 227 gramų grynos mėsos.

Berlyno profesorius Rubner tyrinėjo įvairių tautų maitinimąsi maistingumu atžvilgiu ir atrado, kad tarp įvairių tautų ir net rasijų svyravimas nedidelis. Vidutiniškai imant, mažiausia maisto maistingumo atžvilgiu svartoja japonas, būtent 2550 kalorijų dienai. Daugiausia anglas — 3000 kalorijų.

Žmogui labai reikalinga azoto medžiagos, arba baltymai. Šių medžiagų žmogus gauna daugiausia mėsos, pieno produktuose, ypač sūry, ir kiaušiniuose. Iš kitų valgių baltymų nemaža turi duona ruginė ar kvietinė beveik vienodai ir žirniai. Baltymų daugiausia vartoja anglai (mėsa), būtent, apie 90 gramų dienai ir mažiausia rusai — apie 75. Anglies hidratatai (cukrus, skrobylas) ir riebalai vienas kitą gerai pavaduoja. Daugiausia anglies hidratų turi cukrus (99,75%), duona (56,58%), bulvės (21,01). Riebalų mažiausia vartoja japonas; būtent: 29 gramus ir daugiausia anglas — 105 gramus.

Europoj, Amerikoj ir dar kaikur žmonių daugumos maisto pamatą sudaro duona. D to lto, pavyzdžiui, pas mus duona taip gerbiama. „Duona“, „duonos karnis“ reiškia pas mus visą žmogaus pra gyvenimą. Bet duoną vartoja tikrai apie du penktadaliui žmonių. 3/5 žmonių minta daugiausia ryžių ir kukurūzų koše. Šita koše minta visos mongolų rasės tautos: kiniečiai, japonai tibetiečiai ir kitos Azijos tautos. Egiptiečiai atkasta karalių grabai, kuriuose šio palaidoti prieš 4000 metų. Ten atrasta gerai išsilaukusios liekanos įvairių valgių ir pėrimų. Mat, egiptiečiai manė jog ir po mirties žmogus reikalauja maisto ir todėl dėdavo į karstus valgių Duonos buvo atrasta daugiausia, būtent 16 įvairių rūšių.

Daugiausia duonos valgo rusai, lenkai, lietuviai, prancūzai; anglai ir vokiečiai žymiai mažiau. Dabar pradeda duoną valgyti po truputį japonai ir kiniečiai. Kudangi šitos dvi tautos sudaro apie trečdaliį visos žmonių, tai

Jaunimo skyrius.

Lietuviškas jaunimė,

Vienas anglų mokslininkas yra pasakęs: „jaunimas yra tautos žiedas; jos dabartis ir ateitis... Koks tautos jaunimas — tokia ir pati tauta. Nes, jaunimas, kuris yra visų tradicijų, papročių ir apeigų saugotojas, visur ir visad vaizdžiai parodo savo tautos veidą.

Jeigu jaunimas gražiai elgiasi, laikosi savo papročių, gerbia savo kalbą ir visą kas jo tautoj brangintina — tai tokį jaunimą visi gerbia ir kartu gerbia jo tautą. Nes išlavintas jaunimas vaizdžiai nupiešia svetimųjų akyse savo tautos elgesį, papročius ir visą kultūrą.

Mes lietuviai išėiviai pažvelgę į svetimųjų tautų jaunimą, pamatysime didžiausį skirtumą visuose dalykuose: savo kalbos bei papročių gerbime, savęs viešoje vietoje laikymesi ir t. t. Tuo atžvilgiu, mes esame toli nuo kitų tautų jaunimo šilike.

Ar mes galime pasivyti kitas tautas? Atsakymas aiškus: galime, tik reikia noro ir pasisvertimo. Be noro ir pasisvertimo ir prie geriausių aplinkybių mes nieko nenuveiksime.

Mūsų lietuviškas jaunimas, beveik niekuo nepasizymi. Beveik jokio lietu-

viškumo nesimato. Mes esame tik savo blogais darbais atsižymėję. O tas, beabejo, mums garbės nedaro. Svetimųjų akyse mes atrodome nekultūringos tautos sūnūs.

Mes turime labai ir labai padirbėti, kad prisivyti kitų tautų jaunimą.

Pirmiausia turime vengti ir neigti mūsų blogus įpročius. Tur me gerbti savo kalbą, mūsų visus tautiškus papročius ir visą kas tautiška, lietuviška, ką mūsų protėviai šventai gerbė.

Mūsų pareiga visur ir visad vadinis lietuviais ir gerbti lietuviškus papročius.

Kada mes pradėsim gražiai elgtis — įgysime pagarbos svetimųjų akyse.

Ar nešlykštu yra žiūrėti, kad jau mūsų jaunimas viešose vietose gėdisi lietuviškai kalbėti? Nesuprantu — atsak (Nors ir braziliška! nemoka. Red.)

Argi jau mes tokie išlepe, kad pasiduodame visoms blogoms itakoms?

Laikas į darbą, kurį žūt-būt turime atlikti. Artyn, jaunime, prie doros ir šviesos!

Kitą kartą pakalbėsime plačiau apie spaudos reikšmę jaunimui.

V. V.

PRANESIMA!

Šv. Juozapo par. bendruomenės Valdyba prašo mus pranešti, kad rugpjūčio 16 d. tuoj po pamaldų parapijos salėj, šaukiamas visuotinas susirinkimas.

Bus svarstoma įstatų priėmimas ir kiti svarbūs dalykai. Prašoma kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

DĖMSIO!

Į Lietuviską ūkį reikalinga šeiminiškė — virėja, atlikimū virtuvės darbų. Dėl sąlygų kreiptis „Liet. Braz.“ redakcijon

jei jos pradės plačiau vartoti duoną, tada kviečių ir rugių suvartojimas žymiai pakils.

Kviečių visame pasauly priauginama kasmet apie 130 milijonų tonų, o rugių tikrai apie 43 milijonai tonų. Ruginę duoną vartojama tikrai rytų ir vidurinėj Europoj.

K. Grigaitytė.
Iškeliaujant.

Iškeliaujant palydėjo
Tik linksnutis vėversys,
Išbučiavo skruostus vejas,
Aperkė glūdį naktis.

Žvilgterėjau atsigrėžus —
Skesta tėviškė rūkuos,
Skesta ateitis miržuos.
Aš vien širdigėla neuos.

Atkelivus pasitiko
Miesto ūžianti daina.
Laukia manęs jį nuo ryto
Išsilgus, alkana.

Įžengiau į keturias sienas.
Šypsos buketas gėlių, —
Tarp jų žodžiai — trys, ne vienas:
„Matyt Tavęs negaliu“.

Vyskit, gėlės paskutinės,
Žemė ilgisi manęs,
Į jos globą išsipykęs,
Takas eglėmis nuves...
„A“

SPAUDA -- MŪSU GALYBĖ.

Čia pat Jonas ir Jonienė

Valgo antrą vakarienę.

Ona ruošias apie stalą:

Tai parausta, tai nubala,

Tai bepaustydama sūrį,

Į Tamošių pasižiūri.

Mikas dėdė sūrio laukė,

O sulaukęs išsitraukė

Buteliuką iš užančio.

Dėdė Mikas nepakenčia

Sausu gomuriu kalbėti, —

O jau metas ir pradėti...

Pragertuvės.

I.

Piršlio amatas neblogas, —

Jeigu peršamasai žmogus

Tik gerai laikytis moka.

Peršamo dalis sunkoka:

Visą laiką reik tylėti

Ir žemyn kukliai žiūrėti,

Valgant lūpoms nečiapsėti

Ir bendrai mažiau juodėti.

Tegul jis sau bus ir kvailas,

Jeigu tyli — tai ir meilus.

Mūsų žmonės Lietuvoje

Iš senovės taip galvoja.

II.

Dėdė mokė taip kasdieną
Savo nokstantį sūnėną:

Staiga kaž kas sudundėjo,

Kaž kas kieme sudardėjo.

Ar langinės tai nuo vėjo?

O gal pelės priemenėje?

— „Ona, nesėdėk palangėj,

Kaž kas, lyg arklys suzvengė“...

Sako mama iš patyko

Lipdama nuo pečinyko.

VII.

Vakarais nemiega sodžius.

Moterėlės vis dar guodžias:

Tas kaip kelmas, tas kaip puodas,

O tasai, kaip velnias juodas.

Šit atalekia dar viena,

Su nepaprasta naujiena:

„Oi, kūmutės, oi, dūšytės!

„Oi, nebegaliu laikytis!

„Jūs čia tupit, o ten ore, —

„Gi piršliai jau pas Garborių.

„Vienas žilis, kitas plikis,

„Kurs piršlys, kuris jaunikas, —

„Nieko nebeatrokuoju.

„Nesibaigs jau ten geruoju...
„Užstalėn visi susėdo...
„Oi kūmutės, gumbas eda“...

VIII.

Užstalėj visi susėdė:

Pryšakyje Mikas dėdė.

Šalė jo kertėj Tamošius

Girgžda pastalėj kaliošiais.

DĒMESIO: Cafe e Bar „Odessa“

Visuomet galima gauti rusiškų šiltų ir šaltų valgių, taipogi yra įvairiausių gėrimų. Tik Cafe e Bar „Odessa“. Skubus ir mandagus patarnavimas, ir mūsų tautiečiams papiginta kaina. Ten pat platinasi laikraštis „Ruskaja Gazeta“.

RUA JOSÉ PAULINO, 151.

LIETUVISKOS PLOKSTELĖS Casa Polidor

Atėjo naujos lietuviškos plokstelės: Operos, operietės, komedijos ir dainelės. Taipogi yra ir rusų įvairiausios rūšies plokstelių.

SÃO PAULO, RUA S.TA EPHIGENIA NR. 38.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS MIGUEL DOUGNE.

AV. S. JOÃO, 185 A, TEL. 4-4947 S. PAULO.

Pasai, šamados, kadernetos de identidade, vertimai visų oficialinių raštų, bei pripažinimų ir t. t.

Kontora atdara nuo 8 val. ryto, iki 10 val. vakaro, taipat sekmadieniais ir šventadieniais.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“.

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) São Paulo.

D-r. S. Meitin.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vakar.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salos 8-9. Tel. 4-0715.

PINIGŲ KURSAS.

Litas	---	1\$600
Prancūzų frankas	---	\$620
Vok. markė	---	3 \$800
Ital. lira	---	\$830
Doleris	---	15\$900
Uragvajaus pezas	---	7\$800
Argentinios pezas	---	4\$600
Anglų svaras	---	77\$000
Lenkų	---	1\$800

v Rusiska pirtis

rua Tenente Penna 29. (Bom Retiro)
yra vonios, numeriai ir bendra ir tik po 2 mlr.

NAUJAI PATOBULINTA!

ŠIOKIADIENIAIS atidara nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

ŠVENTADIENIAIS nuo 8 val. ryto iki 2 val. po pietų.

DARBININKŲ KNYGA IR GYDYTOJO ATESTATUS IŠDUODA UŽ 5\$000

DR. BORIS CHIPIAKOFF.

Rua Ypiranga, 15 app. 4. (Esquiuna da Rua St. Ephigenia).

D-ras EGBERTO CHAVES

Advokatas

visais reikalais priiminės lietuvius savo raštinėje Rua Benjamin Constant, 13 Nr. 4 aukštas salos 6 nuo 15 ligi 18 val.

Nemokančioms susikalbėti portugaliskai priiminės šeštadieniais nuo 10 ligi 11 val. Lietuvos Konsulate.

Dr. A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218

Kalbama rusiskai, lenkiškai ir vokiškai.

Andrea Do. ADVOKATAS

ir prisiekęs vertėjas.

Rua Direita 6, aukštas 3, salė 12 ir 12-a. Tel. 2-3116.

Kontora atdara nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Parsiduoda sklypai Viljoj Armanda ir kitur. Taipat parsiduoda pastaityti namai išimokėjimui.

Lietuviškų maldaknygių

galima gauti pirkti „Liet. Braz.“ reda kcijoj. Kainos 2, 4, 6 ir 8 mlr. I, pro vinciją išsiunčiama gavus atlyginima už knygą ir 500 reisų pašto išlaidoms.

Adresas: D. Beividas, caixa postal 1764, S. Paulo.

Banco Allemão TRANSATLANTICO SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJŲ UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE. Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE, BAHIA, PORTO ALEGRE.

ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS. INDĖLIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salos 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Beto priim kasdien nuo 6½ — 8 val. vok. vaistinė „Imperial“ rua da Mooca 442,

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Persikėlė į Avenidą São João, 185-a app. 8.

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų analizė nuo 6½ val. ryto iki 9 v. vak.

SAVIEMS PACIENTAMS ANALIZĖ NEMOKAMA.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapumo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218.

Paskutiniai dienos įvykiai

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Neteisingas gandas.

Rio. Laikraščiuose tilpusi žinutė apie naujas monetas po 5\$, kaip praneša „Estado“ neatitinka tikrovę. Finansų ministerija nėra maniusi ir nemažo tokių monetų apyvartoni išleisti.

Darbai S. Pauly.

S. Paulo. Einą gandai, kad daugelis fabriku S. Pauly ims darbininkus yra neteisingi. Laikraščiai praneša, kad daugely fabrikų dar net atleidžia darbininkų. Darbu S. Pauly laukti yra sunku, nes nie vienoj fabrikoj nėra manoma darbo intensyviau imtis. Viena išieitis — tai ieškotis darbo provincijos fazendose.

Dekretas ginklų laikymui.

Rio. Laikraščių pranešimu, federalinės vyriausybės intencinius svarstas jam iteiktą projektą ginklų vartojimo ir pardavimo klausimui. Esą manoma ginklų vartojimą daugiau suvaržyti ir duoti tik tiems, kurie yra jo reikalingi ir su tam tikru leidimu.

Deportuotas banditas.

Rio. Pereitą šeštadienio naktį įsodintas laivan banditas G. Gambi deportavimui Italijon. Gambi neseniai sugautas Rio mieste. Kaltinamas suklastuotų

Mokos lietuvių Dr. V. Kudirkos vardo prad. mokyklos, paminėjimui dviejų metų jos gyvenimo. Tėvų komiteto suruošto vakaro-balius 1 d. rugpjūčio Mokoje (Italų salėje)

APYSKAITA.

Pajamos:

Už pakvietimus gauta 402\$000
Už programas, gėles 77\$100
Garderobą 42\$800
Aukų kelių gauta 35\$006

Iš viso: 556\$900

Išlaidos:

Salė 130\$000
Orkestras 150\$000
Leidimas 23\$000

dokumentų dirbime ir daugely apipėsimų.

Apelsinų eksportas.

Rio. Laivu „Almeda Star“ Guanabaras ooste penktadieni išvežta Europon 20.000 dėžių apelsinų (laranjas).

H. Ford atvykiąs Brazilijon.

Rio. Brazilijos Ambasadorius Vašingtone, praneša, kad Amerikos automobilų karalius Henry Ford manąs atvykti Brazilijon, tiksniu susipažinti su šiuo kraštu.

Paminklas J. Pessõa.

Rio. Ateinantį šeštadienį manoma atidengti paminklą žuvusiam Parahybos est, prezidentui João Pessõa.

Neteisingi gandai.

Rio. „Combate“ praneša, kad ketvirtadienį, 13 d. rugpjūčio, visi „guarda civil“ norįje sukelti triukšmą už tai, kad grįžes prieš revoliuciją buvęs politikos šefas. Kitų laikraščių žiniomis, jokio triukšmo nebuvę ir nebuvę manoma daryti.

Intenventorius pas darbo ministerij.

Rio. Intenventorius pul. J. Alberto, turėjo ilgą pasikalbėjimą su darbo ministeriu dėl kaikiurių darbų sutvarkymo. Artimaj ateity pasitarimas bus viešai paskelbtas.

Grimas	37\$400
Poperis dėl drabuželių	37\$700
Atp. programų ir pakvietimų	30\$000
Gėles	5\$000
Smulkių išlaidų	22\$200

Iš viso: 425\$300

Vakaras davė gryno pelno: 131\$600

Mokyklos T. K-to V-ba visų vaikų ir tėvelių vardu taria širdingą lietuvišką ačiū visiems, kurie kokiū nors būdu prisidėjo prie šio vakaro rengimo.

O ypatingai mūsų gerb. p. Konsuloi paaukavusiam 50\$000 šio vakaro pastatymui. Vaikučiai lankydami mokyklą, nekuomet neužmirš savo geradarių.

T. K-to V-ba.

Muzikos ir dramos S-ga „HARMONIA“

Rua José Paulino, 112. (Bom Retiro) kas šeštadienis ir sekmadienis renčia iokių vakarus. Prašomi atsilankyti visi lietuviai. Ten pat galima įrašyti nariais.

Pakvietimus gauti: Rusų vaistinė Av. Paes de Barros 11. (Mokoj) J. Maldovani, Rua da Mooca 412 Rua José Paulino 112 (raštinėj) Rua Trindade 14 (Lapa) pas J. Maldovani. Rua Visconde de Parnaíba 169, butas 3. Salė nomuojama vakarams bei šokiams.

Valdyba.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

S. Andrijauskas, V. Bučinski, K. Bagdonas, T. Grigaliūnas, L. Grigaliūnas, S. Jocius, K. Karosyte, P. Kreiva, E. Kračkaušienė, Z. Kračkauškaitė, A. Leimontas, M. Laskauskaite, J. Lašinskas, E. Lauciene, K. Lauciūs, K. Musteikis, V. Matulainis, K. Šileikis, P. Špuras, D. Tarnauskas, J. Pribušni, P. Paunksniui, J. Radkovič, Rinkevičius, K. Ramanauskui, D. Raulinavičius, J. Viršauskui, P. Vilimienė, M. Viltučui, S. Vasiliauskis, K. Zdanavičius, P. Mackevičius, V. Pečiulis, J. Šablevičius, M. Kuliešis, S. Liškus.

PASTABA: Kadangi caixa Postal, 3902 (L. Valiuiko) yra užareštuota, todėl patariam daugiau šiuo adresu nesinaudoti. „Lietuvius Braz.“ perėmė sulig sąrašą iš L. Valiuiko, Caixa Post. 3902 dalį laiškų redakcijon, todėl adresatai prašomi juos atsimiti.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

P. Malžinskui. Pinigai gauti. Paeiškojimą įdėjome.

K. Šerėnui. Laikraštis Tamstai buvo siunčiamas, jei negavote, gal netikėte antrąsias, jei Bernardo sportininkams.

a) Kiekvienas Lietuvos pilietis gyvenantis Brazilijoj gali būti Sporto S-gos „Lituhuania“ narys, b) Kiekvieną sekmadienį yra rungtynės vietoj arba užmiesty. Visų sportininkų dalyvavimas būtinas.

Sporto S-gos „Lituhuania“ būstinė laikinai randasi ant Rua Maria Marcollia 89A. prie „Lietuvius Brazilijoj“ redakcijos.

Pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 20 v. difuzuoja narys, kur galima gauti smulkesnių informacijų. Valdyba.

PRANESIMAS.

Rugpjūčio 16 d. įvyks futbolo rungtynės tarp „Lituhuania“ ir P. F. „Nacional“ komandų „Nacional“ aikštėjė. Visi sportininkai renkasi 12 val. pas P. Jurgutį Rua da Graça, 40.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS. Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS | PIETUS

Belle Isle — C. R. 10 Rugpjūčio
Lipari — C. R. 23 Rugpjūčio
Eubo'e — C. R. 11 Rugsėjo
Groix — C. R. 20 Rugsėjo
Krakus — C. R. 27 Rugsėjo

IŠ SANTOS | EUROPA

Massilia — S. A. 21 Rugpjūčio
Lipari — C. R. 13 Rugsėjo
Eubo'e — C. R. 2 Spalių
Groix — C. R. 21 Spalių

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTA I:

S. PAULO SANTOS
Cia Comercial e Maritima Cia. Chargeurs Reunis
Praça Ramos de Azevedo 9. Rua 15 de Novembro, 186.

Du metu patyrimo

parodė, kad „Lietuvius Brazilijoj“.

1. Yra pastoviausias ir rimčiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj.
2. Yra tautinės minties lietuvių išeivių Brazilijoj žymios daugumos organas.
3. Yra lietuvių darbininkų Brazilijoj reikalų gynėjas ir patarėjas.
4. Yra tautinės krikščioniškos lietuvių kultūros ir apšvietos Brazilijoj judintojas, platintojas ir auklėtojas.
5. Yra viso pasaulio įvykių ir Lietuvos gyvenimo veidrodis.
6. Yra pigiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj, nes metams kaštuoja tik 10 milreisų, pusei 6 milt. 3 mėn 4 milreisai, Lietuvon ir užsieniuosna 2 doleriai metams.

Brangus skaitytojau!

Ar Tamstai negaila būtų skirtis su savo draugu — „Lietuvius Brazilijoj“ laikraščiu? Mums, „L. Braz.“ leidėjams, būtų labai gaila skirtis su Tamsta, bet mūsų skurdžios lėšos prives mus tai padaryti, jeigu nesulauksime iš Tamstos atsilgytinimo už praėitą laiką, arba prenumeratos atnaujinimo. Taigi tuoj, nieko nelaukdamas, sėsk, Tamsta, prie stalo ir rašyk mums margą gromatėlę.

Adresas: „LIETUVIS BRAZILIJOS“, caixa postal 1764, São Paulo

Siunčiame pinigus

Lietuvą ir kitas pasaulio šalis. Išmoka doleriais, ar kita valiuta, kokia nori gavėjas, artimiausiam pašte ir apmoka pašto išlaidas. Taip pat priimame indelius ir atidarom einamąsias sąskaitas, mokėdami gerus procentus.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įsaiğa atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Laivakortės.

Europa ir iš ten. Šamados. Kainos žemos. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

